

заплакана матір поволі пішла до виходу. Та, здається, її плач і далі висів у повітрі, – зачепився об запах ладану...

За мить двері знову відчинилися. Якась бабуся зайшла поцікавитися, що то за квітки ростуть у дворі коло церкви. І, напевне, отримала відповідь, але слова втонули у власному відлунні.

Узявши свічку, я підійшла до молитви «Про пом'якшення злих сердець». Прочитала тричі (сподіваюся, так робиться). Запалила свічку, що вже почала м'якнути в моїх долонях, від сусідньої, поставила, перехрестилась. Вийшовши з церкви, розмірковувала: «Про пом'якшення чийого серця я просила? Диявола путлера?! Чи є сенс просити про милість серця, якого не існує?» Від цієї думки геть засмутилася. Та раптом мовби прозріла: не важливо, із якими словами ти звертаєшся до Бога, – Він знає думки й справжні бажання, тривоги, страхи...

Дістала парасольку – розпочиналася злива.

МИ ЗАСЛУЖИЛИ

І знову літо. Це літо зовсім не схоже на жодне з пережитих. Не тому, що це моє перше «доросле» літо. Зовсім ні. А тому, що принесло воно із собою святу Перемогу. Перемогу Світла над темрявою. Перемогу добра над злом. Я в Україні, на своїй милій золотокосій землі. У Колісниківці. У моєму маленькому раю. Він уміщається у двох вулицях і луках. А ще тут не ловить інтернет (пам'ятаю, як минулого літа зранку бігла аж до краю села, щоб підняти мережу й подивитися свої результати ЗНО).

Я посеред лук, які вже от-от перетворяться на продовження лісу: там і там їх заповнили молоденькі деревця... Удихаю повітря, напоєне травами. Спека. Із пухкої, перекопаної коров'ячими ратицями землі йде тепло. Озираюсь і бачу грушу біля напіврозваленої хати прабаби Насті. Ту саму грушу. Місце романтичних здибанок моїх діда й баби. Дивно, що навколо неї так і не виросло жодного деревця, ані кущика! Стоїть одинока й замріяно поглядає вдалечінь. Ця груша – наче весела вдова, що в хаті влаштує вечорниці. Вона спостерігає, як молодь знайомиться, закохується, одружується й уже перестає приходити. Але з'являється нове покоління. І нове... Тепер, коли в селі не лишилося молодих, груша в сумній задумі згадує минуле. Певно, вона чула за свої роки не одне палке зізнання в коханні! Ще б пак! Росте ж на пагорбі,

а з нього добре видно Грушеву річку. Грошову. На дні якої досі в мулі хорониться скриня із золотом!.. Умошуюся під деревом. Дивлюся, як річка вилискує на палючому полудневому сонці.

Перепочивши, вирішую пройтися до Грушевої. Вона аж під самим лісом. Хоч і давно перетворилася на калюжу, здалеку видається, нібито це як і не річка, то пристойне озеро. Шкода, скупатися в ньому не вдасться! Мало того, що приходять на водопій корови, то ще й блохасті собацюри плюхкочуться. Ні, на Грушеву я можу лише дивитися... На її круті піщані береги, на дерева, що з'єднують її з лісом, на зелену траву, м'яку, мов велюрова подушка. Присідаю на той закудланий килим і слухаю... Слухаю тишу, легкий вітерець... Слухаю літо. Хоч я й терпіти не можу спекоту, так чекала на нього!

Ми всі чекали на нього. Бо це літо подарувало нам голуба з галузкою оливи в дзьобі. Мир, якого нам так не вистачало всі ці місяці. Мир, який ми, українці, за всі роки болю, страждань і смертей, як ніхто, заслужили!

